Tí›indaskriv

ALS: Stórar broytingar farnar fram

Skei›i› hjá sitandi st‡ri er nú runni›, og fíggjarætlan fyri 2001 løgd á st‡risfundi í dag.

Í hesum 4-áraskei›i eru í samfelagi okkara farnar fram stórar broytingar, sum eisini endurspeglast í vi›urskiftunum hjá ALS.

Tá fari› var til verka á heysti í 1996 hev›i Arbei›sloysisskipanin eina skuld uppá 72,3 mió. kr., eitt ársúrslit fyri 1996 uppá 450.000 kr. og eina egingogn uppá minus 17,7 mió., hóast inngjaldsprosenti› í hesum tí›arskei›num var 2,75. Hetta var fyrsta ári›, har skipanin hvørki fekk stu›ul ella lán til raksturin. Tali› á arbei›sleysum var stórt, trupulleikar vóru vi› ógrei›leika í lógini, onkrar kunnger›ir vóru framvegis ikki gjørdar og a›rar trongdu til dagføring.

N‡ggja st‡ri› setti sær fyri at royna at rógva aftur á beint vi› m.a.
at fáa skuldina ni›urgoldna,
at konsolidera, so naka› var at standa ímóti vi›,
at fáa inngjaldsprosenti› ni›ur,
at fáa ávísingina og førleikagevandi tiltøk í fastar karmar, og
at beina burtur ógrei›leikar í lógini.

Lógin um ALs var› broytt í 1997, og sama ári› var egingogn á fyrsta sinni positiv. Í 1997 var somulei›is fari› undir at afturrinda skuldina. Útrokningar vóru harumframt stø›ugt gjørdar um ni›ursetingar av inngjaldsprosentinum og avgjørt var at byrja vi› at seta ni›ur inngjaldsprosenti› fyrstu fer› í juli 1997.

Tá ta› sí›ani vísti seg, at egingognin fór at vaksa skjótari, enn nakar hev›i vænta›, eins og arbei›sloysi minka›i, so vildu nakrir st‡rislimir, at útgjaldi› til tey arbei›sleysu var› hækka›, me›an onnur í st‡rinum vildu hava, at útgjaldsskei›i›, sum í kreppuárunum var longt úr 2 árum til 3 ár og 2 mána›ar, var› stytt, og aftur sett til 2 ár. Henda umrø›a er ikki li›ug enn.

Inngjaldsprosenti› var 1. juli í ár komi› ni›ur á 1,5 og komandi ársskifti er egingognin væntandi 250 mió. kr. Hetta er nærum 3 fer›ir ta›, hon var, tá Arbei›sloysisskipanin lat dyrnar upp, og nærum eins nógv og samla›a útgjaldi› av arbei›sloysisstu›uli var í 1993. Útgjaldi› til tey arbei›sleysu var tá 284 mió. krónur, og førdi hetta vi› sær eitt negativt ársúrslit uppá 121 mió. kr.

Hóast egingognin nú er á einum ávísum stø›i, so er tó alsamt ney›ugt at konsolidera, um ta› kanska ikki ver›ur gjørt vi› sama skjótleika sum higartil. Í samband vi› fíggjarætlanina fyri 2001 hevur st‡ri› gjørt av frá 1. apríl komandi ár at seta inngjaldsprosenti› ni›ur á 1,25. Vi› hesi broyting er alsamt pláss fyri konsolidering.

Kunnger›ir eru nú gjørdar til allar skipanir í ALS. Skipa›ar reglur eru eisini fyri førleikagevandi tiltøkum, í› skulu stytta um tí›ina hjá arbei›sleysum í skipanini, og fiskavirkisskipanin er vor›in tryggari og einfaldari at umsita.

Arbei›sloysisskipanin saman vi› Fiskavirkisskipanini og Arbei›sávísingini eru í dag vælrikin og effektiv og hava megna› stø›ugt at tillaga seg broyttum umstø›um – eisini at minka um starvsfólkatali›, tá arbei›sloysi› minka›i. St‡ri› takkar lei›slu og starvsfólkini fyri ágr‡tni og arbei›, og vónar, at tey alsamt fara at trívast sum me›arbei›arar á Arbei›sloysisskipanini.

VI‹MERKINGAR

Um lógin skal haldast, skal hon sigast úr starvi

Eivind Jacobsen
bygdará›sforma›ur Sjóvar Kommna

Um tú gert ta›, sum skilagott er, skalt tú ikki siga hana úr starvi

1. juli kom n‡ggj lóg um barnaansing. Í hesi lóg er, sum vanligt vi› lógum í okkara landi, ein § sum hevur ræ›uligar fylgur. Lógin er jú alti› røtt, og tí ber ikki til at siga, at ein grein í lógini er ein fadesa.

Vit tosa um § 8, sum sigur, at lei›arin skal hava námsfrø›iliga útbúgving. Møguleiki er at geva tí›aravmarka› frávik frá hesum, men framgongur av vi›m., at hetta er galdandi, tá eingin lei›ari vi› útbúgving fæst.

Í Sjóvar Kommunu hava vit sí›an 1988 havt lei›ara vi› a›rari útbúgving enn námsfrø›iligari. Óney›ugt er at siga, at vit eru nøgd vi› lei›aran. Tí hava vit sí›ani 1. juli broti› galdandi lóg. Tá vit uppdaga›u hetta, skriva›u vit bræv, dagf. 14/9, og spurdu, hvussu lógin skuldi lesast.

Dagin eftir kom svar. Hetta svar seg›i, at bólkur var settur at gera kunnger›, sum kundi loysa henda trupulleika. 25/11 ryktu vit eftir svari, men var› sagt, at neyvan var› naka› klárt fyrr enn næsta ár. Bólkurin hev›i havt fund, men enda›i alt í einum ellibita.

Sí›ani spurdu vit, hvat gerast skuldi. Vit ynsktu máli› avgreitt beinanvegin. Tí solei›is sum vit lesa lógina, skuldu verandi lei›ari veri› uppsagdur 1. juli.

Svari› eg fekk var, at um eg helt meg til lógina, skuldi lei›arin uppsigast, men um eg gjørdi ta›, sum skilagott var, bleiv hon ikki uppsøgd.

Vit meta, at landsins lógir skulu haldast og royna eftir førimuni at fylgja teimum.

Tá kunnger›in einafer› – um nakrantí› – kemur, ver›ur eingin dagrøktarlei›ari uttan útbúgving í starvi, og tí er ikki brúk fyri hesari kunnger›.

Men ikki rokni eg vi›, at ta› kemur óvart á nakran, at illa umhugsa›a kreativa bókføringin hjá Helenu Dam á Neystabø fær stóra ávirkan úti um landi›.

Vald á valinum 21. nov.

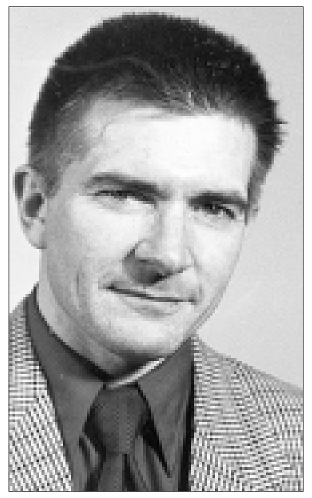

Súni í Hjøllum

Í Nes kommunu ver›ur ikki stilla› upp politiskt. Vanliga er ein almennur fundur, har stilla› ver›ur upp í mun til, hvussu nógvar atkvø›ur tú fært á hesum uppstillingarfundi. Ta› ver›ur als ikki spurt um politiskan lit. Í ár komu 4 listar inn.

Listi A – hin sonevndi almennilistin fekk 390 atkvø›ur og 5 bygdará›slimir
Listi B – kvinnulistin fekk 93 atkvø›ur og 1 bygdará›slim
Listi C – nakrir borgarar tóku stig fekk 151 atkvø›ur og 1 bygdará›slim
Listi D – nakrir borgarar tóku stig fekk 24 atkvø›ur og 0 bygdará›slimir.

Bygdará›i› var valt í hesi ra›fylgju:
Nr. 1 Súni í Hjøllum 90 atkvø›ur á lista A
Nr. 2 Ey›finn Olsen 42 atkvø›ur á lista A
Nr. 3 Símun Johannesen 61 atkvø›ur á lista C
Nr. 4 Jan Danielsen 42 atkvø›ur á lista A
Nr. 5 Marjun Gaardbo 39 atkvø›ur á lista A
Nr. 6 Katrin Poulsen 31 atkvø›ur á lista B
Nr. 7 Haldur Vang 38 atkvø›ur á lista A.

Bygdará›i› skipa›i seg á almennum fundi hóskvøldi› 7. desember. Frammanundan hava veri› 2 innanh‡sis fundir.

Skipan:
Marjun Gaardbo, borgarstjóri
Súni í Hjøllum, varaborgarstjóri

Fíggjarnevnd:
Marjun Gaardbo, forma›ur
Jan Danielsen
Ey›finn Olsen

Tekniska nevnd:
Súni í Hjøllum, forma›ur
Haldur Vang
Símun Johannesen

Mentunarnevndin:
Katrin Poulsen, forma›ur
Símun Johannesen
Ey›finn Olsen

A›rar nevndir
Valnevndin:
Oda Højgaard, Ólavur Magnussen, Kaj Højgaard, Johan Johannesen, Magnus í Hjøllum, Vilmund Jacobsen (eyka), Álvur Højgaard (eyka).

Skattakærunevndin:
Ey›finn Olsen

Eysturoyar Røktar- og Ellisheim:
Katrin Poulsen

Kongshavnar Havn:
Símun Johannesen

Heilsumi›stø›in í Runavík:
Súni í Hjøllum

Umbo› í SEV:
Súni í Hjøllum, Jan Danielsen

Umbo› í IRF:
Ey›finn Olsen

Umbo› í Føroya Kommunufelag:
Jan Danielsen

Bókasavnsnevndin:
Sørin Johannesen, Josefina Jacobsen, Asbjørn Vang.

Barnaverndarnevndin:
Janus Gunnarsson, Fía í Túni, Oddfrí›a Højgaard, Anna á Torkilsheyggi, Torleif Johannesen, Ingrid Hansen (eyka), Thomas Dam (eyka).

Vi›merkingar:
Eftir bygdará›svali› í Nes kommunu stendur, at hóast veljarin gav mær og mínum sjónarmi›um í kommunalpolitikki sera dygga undirtøku (so stóra persónliga undirtøku hevur eingin fingi› á›ur í Nes kommunu) so var› ta› ikki nóg miki› til at gerast borgarstjóri. Vali› fall á nr. 5!!! Eg skilji væl, at veljarin setur spurnartekin vi› demokratii›?

Almenni listin hevur fingi› ein stóran trupulleika í framtí›ini, tá i› sagt ver›ur, at hann er ópolitiskur.

Eg eri als ikki beiskur, í politikki nyttar einki at vera beiskur, tí í politikki kann alt henda. Eg havi veri› vi› so leingi, at eg veit, hvussu leikurin mangan kann ganga.

Nú líti eg frameftir og gle›i meg til at fara aftur til arbei›is sum forma›ur í Teknisku Nevnd og solei›is vísa meg verdugan til stóra áliti›, sum veljarin gav mær á valdegnum. Mong stórmál liggja fyri framman. Gevur Gu› mær heilsuna, so skal mín partur ikki liggja eftir.

ítróttur

Nr. 241 • hósdagur • 14. desember 2000 • 74. árgangur • www.sosialurin.fo

Kyndilsvenjarin gevst

Lotte Sørensen, sum longu í fleiri ár hevur spælt vi› besta kvinnuli›num hjá Kyndli, ver›ur nú væntandi eisini spælandi venjari

Birgir Hansen, sum hetta kappingarári› hevur vant kyndilskvinnurnar, fer nú frá sum venjari. N‡ggjur venjari ver›ur helst Lotte Sørensen

HONDBÓLTUR
Jákup Mørk

– Ta› eru fleiri orsøkir til, at eg nú havi tiki› avger› um at ste›ga sum venjari hjá kvinnunum.

Hetta sigur Birgir Hansen, eftir at hann fyrst hevur vátta› fyri Sosialinum, at hann nú fer at gevast sum venjari.

Hevur veri› í umbúna›

Hann sigur, at ta› sum so hevur ligi› í luftini eina tí›, at hann ikki var› verandi í sessinum. Hetta fyrst og fremst orsaka› av, at ta› hevur veri› ógvuliga tungt at fáa arbei›i og venjingar at hóska saman. Hann leggur tó afturat, at vánaliga ítróttarliga gongdin sjálvsagt eisini hevur gjørt sítt til at skunda undir avger› hansara.

– At ta› so hevur drigi› naka› út vi› hesum, kemst fyrst og fremst av, at vit hava veri› samd um, at tann loysnin, sum fekst á venjaraspurninginum eftir hetta, skuldi ver›a ein varandi loysn. Nú røkist fyri, at hetta mál er loyst, og allar hevur ver›ur talan um ein kvinnuligan venjara.

Spælandi venjari

Spurdur, um ta› er Lotte Sørensen, sum talan er um, váttar Birgir, at so er. Hann vísir á, at Lotte hevur loki› fleiri venjaraskei›, og hann roknar eisini vi›, at talan kann gerast um eina sera spennandi blanding.

Enn er alt ikki komi› endaliga í rættlag hesum vi›víkjandi, og ætlanin var undir øllum umstø›um, at Birgir eisini skuldi standa vi› st‡risvølin, tá Kyndil mikukvøldi› spældi steypadyst móti Neistanum. Ein dystur, sum kann hava alstóran t‡dning fyri gongdina hjá Kyndli hetta kappingarári›.

Graslíkini ver›a skift

Fleiri av graslíkisvøllunum kring landi› eru um at vera slitnir ni›ur, og helst ver›ur talan um fleiri n‡ggjar av slagnum komandi ár

GRASLÍKI
Jákup Mørk

Borgarstjórin í Fuglafir›i, Hallbjørg Hansen, roknar vi›, at vøllurin har fer at ver›a skiftur einafer› móti vári

Tá graslíkisvallirnir fyri 12-14 árum sí›ani av álvara fóru at gera innrás í Føroyum, var hetta avgjørt eitt stórt framstig fyri umstø›urnar hjá heimligu leikarunum.

Frá at spæla á grúsvøllum, sum oft vóru sera tungir av ve›ur og vindi, fyri ikki at siga óslættir og illa hóskandi, kom brádliga vend í.

N‡ggja undirlagi› var at kalla álíkt einum billardbor›i. Spæli› gjørdist lættari hjá í›karunum, og ikki minst var eisini ført fram, hvussu leingi vallirnir hildu. Eini tiggju ár, so ta› var long tí›, á›renn íløgan skuldi gerast aftur.

Aldurin merkist

Tíggju ár kunnu tó ganga skjótt, og nú er aldursmarki› nátt hjá fleiri av hesum. Sliti› er fari› at merkjast av álvara, og summa sta›ni er ta› nú brá›ney›ugt, at vøllurin ver›ur skiftur sum skjótast.

Ovari vøllur í Gundadali og vøllurin í Klaksvík eru longu skiftir, men í Klaksvík arbei›a tey sum kunnugt vi› at skifta enn eina fer›, tí n‡ggi vøllurin ikki megnar at standa ímóti, tá ta› regnar illa.

Í hesum sambandi hava vit á›ur nevnt, at klaksvíkingar í løtuni royna, hvussu eitt n‡tt slag av graslíki riggar til føroyska ve›urlagi›, og ikki er líkt til, at klaksvíkingar eru teir einastu, sum royna hetta slagi›.

Ta› serliga vi› hesum vøllunum er, at ísta›in fyri at hava sand á vøllinum, solei›is sum gjørt ver›ur fleiri sta›ni, hava hesir eitt lag av gummikúlum omaná.

Eisini a›ra sta›ni

Klaksvíkin er tó ikki eina sta›i›, at n‡ggja graslíki› ver›ur roynt. Eisini í Gøtu hava tey í løtuni eina roynd av n‡ggja graslíkinum liggjandi, fyri at vita, hvussu hetta roynist í føroyska ve›urlagnum.

Hallbjørg Hansen, borgarstjóri í Fuglafir›i, sigur vi› Sosialin, at tey saman vi› umbo›um fyri Gøtu Kommunu hava veri› í T‡sklandi, har tey kunna›u seg um n‡ggj sløg av graslíki.

Hon grei›ur frá, at vøllurin í Fuglafir›i nú er 13 ára gamal, og rokna› ver›ur ikki vi›, at hann heldur langa tí› afturat.

– Eftir umvælingarnar, sum vór›u gjørdar seinast, var› sagt, at vøllurin í mesta lagi› heldur komandi ári› út, so ta› er ney›ugt, at hann nú ver›ur skiftur.

Júst hvat slag av vølli talan ver›ur um, dugir Hallbjørg ikki at siga, men fyri fyrst hava tey so eina roynd liggjandi í Gøtu. Í hesum sambandi sigur borgarstjórin skemtandi, at ve›ri› í heyst hevur veri› mest sum ov gott, tí enn hava tey ikki sæ›, hvussu vøllurin roynist, tá ve›ri› er ringt.

Hon vísir á, at tey enn ikki hava tosa› vi› tey, sum ætlandi skulu gera n‡tslu av vøllinum, men at hetta helst ver›ur gjørt innan langa tí›.

Nær fari› ver›ur í gongd vi› arbei›i›, er heldur ikki fastlagt, men rokna› er vi› hesum á fíggjarlógini fyri komandi ár, so allarhelst ver›ur fari› í holt vi› hetta til várs, sigur Hallbjørg Hansen at enda.

Coca-Cola kappingin

Stjørnan hjá kvinnum og VÍF hjá monnum hava vunni› seg fram til hálvfinalurnar í steypakappingini í hondbólti

HONDBÓLTUR
Jákup Mørk

Tveir dystir í steypakappingini, ella Coca-Cola cup kappingini, vór›u leiktir t‡skvøldi›, og bá›ir enda›u teir vi› grei›um favorittsigrum.

Í Klaksvík hev›i Stjørnan vitjan av Sóljuni, og ikki óvænta› vann heimali›i› grei›an sigur.

Úrsliti› gjørdist 28-16, eftir at Stjørnan hev›i veri› á odda 15-10 í hálvleikinum. Fyri Stjørnuna skeyt Joan M. Joensen sjey av málunum, me›an Annika Ljósstein og Anna Kristina Samson skutu fimm mál hvør. Fyri Sóljuna skeyt Simona Dziugyte 8 mál.

VÍF móti Double

Vi› sigrinum heldur Stjørnan fast um møguleikan at vinna greipuna, sum glapp teimum av hendi í fjør, og hjá monnunum tykist VÍF at st‡ra beint móti somu greipu.

T‡skvøldi› spældu teir útidyst í Vestmanna, har KÍF jú eisini hevur sínar heimadystir, og úrsliti› gjørdist ein sannførandi sigur.

24-40 stó› á máltalvuni, tá dysturin var lokin, og eisini í hálvleikinum var munurin sjónskur. Tá var stø›an 21-12 til fyrimuns fyri vestmenningarnar.

Besti málskjútti hjá VÍF var Johnny Joensen, sum skeyt ikki færri enn 15 av teimum 40 málunum. Vert er eisini at leggja til merkis, at einki av hesum var› skoti› eftir brotskast.

Hjá kollfir›ingum var› Vagnur Johannesen besti málskjútti. Hann skeyt 6 mál.

Hósdagsdystur í Vestmanna

Hóast vestmenningar ofta hava ilt vi› at spæla væl mitt í viku, so mugu teir metast sum stórfavorittar til dystin móti Tjaldri

HONDBÓLTUR
Jákup Mørk

Ta› ver›a toppur og botnur, sum hittast, tá Tjaldur í kvøld leggur lei›ina til Vestmanna, har næst seinasti dysturin í grundspælinum skal fáast frá hondini.

VÍF hevur higartil ligi› í oddinum alt ári›, og ta› man vera líti› sannlíkt, at teir ver›a koppa›ir av runavíkingum, sum stóran part av árinum hava veri› í botninum.

Ikki tí, framgongdin hjá Tjaldri hevur veri› sjónlig, sí›ani teir bá›ir útlendingarnir komu til landi›, men ta› kann neyvan roknast vi›, at hetta er nóg miki› til at taka oddali›i›.